

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2015.GODINU

Podgorica, februar 2016.godine

SADRŽAJ

1.	Sektor za izdavanje dozvola.....	1
2.	Sektor za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje.....	4
3.	Sektor za vodjenje informacionog sistema iz oblasti zaštite životne sredine.....	6
4.	Odjeljenje za radiološku i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja.....	9
5.	Služba za opšte, pravne i finansijske poslove.....	13
6.	Odjeljenje za upravljanje hemikalijama.....	18

SEKTOR ZA IZDAVANJE DOZVOLA

1. UPRAVNI POSTUPAK

U 2015. godini, Agencija za zaštitu životne sredine - Sektor za dozvole je sproveo 961 upravnih postupaka.

Na osnovu **Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu** ("Službeni list RCG", broj 80/05), Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br.20/07, 47/13, 53/14) i Pravilnika donijetih u skladu sa ovim Zakonom, u Agenciji je završeno (u 2015.god) ukupno 85 postupka procjene uticaja, od čega je za:

- 44 projekta izdata ekološka saglasnosti na Elaborat procjene uticaja;
- 35 projekta donijeto rješenje da nije potrebna procjena uticaja;
- 2 projekat nije izdata ekološka saglasnost na Elaborat procjene uticaja, a
- 2 zahtjeva je obustavljen postupak;
- 2 zahtjeva prosljedjena na nadležnost lokalnoj upravi.

U toku je ukupno još 40 predmeta koji su prenešeni u 2016. godini od kojih su neki započeti tokom prethodnih godina.

Shodno odredbama **Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini** („Službeni list Crne Gore“, broj 27/14), Agencija za zaštitu životne sredine donijela je dva (2) rješenja:

- Rješenje o utvrđivanju mjera za otklanjanje neposredne opasnosti i spriječavanje eventualne štete od mogućnosti izlivanja crvenog mulja iz Bazena KAP-a. Nakon žalbe od strane KAP-a drugostepeni organ je poništio Rješenje i predmet vratio na ponovni postupak i odlučivanje.
- Rješenje o utvrđivanju mjera za otklanjanje neposredne opasnosti i spriječavanje eventualne štete od mogućnosti izlivanja vode iz akumulacije stvorene usled stvaranja vještačke brane zbog zatrpavanja Lučkog potoka komunalnim otpadom, na lokaciji Vasove vode. Nakon žalbe od strane Opštine Berane drugostepeni organ je poništio Rješenje i predmet vratio na ponovni postupak i odlučivanje.

U skladu sa **Zakonom o strateškoj procjeni uticaja** ("Službeni list RCG", broj 80/05 i „Službeni list CG“, br.59/11) na osnovu podnijetih zahtjeva, Agencija za zaštitu životne sredine izdala je:

- 5 saglasnosti na izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu,
- 16 mišljenja na izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu – državni/lokalni nivo
- 44 mišljenja na odluke o pristupanju/nepristupanju izradi izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu,
- obrađeno 12 zahtjeva za izdavanje podataka za potrebe izrade izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

Shodno **Zakonu o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine** ("Sl. list RCG", br. 80/05, "Sl. list Crne Gore", br. 54/09, 40/11), a na osnovu podnijetih Zahtjeva, Agencija za zaštitu životne sredine je vratila na dopunu 1 zahtjev.

U toku 2015. godine Agencija za zaštitu životne sredine je na osnovu **Zakona o upravljanju otpadom** ("Sl. list Crne Gore", br.64/11) i Odluke o kontrolnoj listi za izvoz i uvoz robe (Sl. list CG", br.22/14) izdala:

- 2 dozvole za izvoz opasnog otpada,
- 1 rješenje o obustavi postupka za izvoz opasnog otpada,
- 423 dozvole za tranzit i uvoz neopasnog otpada.

Takođe, shodno odredbama Zakona o upravljanju otpadom i Uredbe o bližim kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom ("Sl. list CG", br. 39/12):

- 6 preduzeća izvršilo je prijavu djelatnosti – ambalaža, električna i elektroska oprema, baterije, akumulatori, automobilske gume, motorna ulja i motorna vozila.

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom, Uredbom o načinu i uslovima skladištenja otpada („Sl. List CG“, broj 33/13), Pravilnika o načinu vođenja i sadržaju zahtjeva za upis u registar izvoznika neopasnog otpada („Sl. list CG“, broj 27/13), Pravilnika o bližim uslovima za upis u registar posrednika i trgovaca otpadom („Sl. list CG“, broj 46/13), Pravilnika o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik za sakupljanje, odnosno transport otpada („Sl. List CG“, broj 16/13), Pravilnika o bližem sadržaju i načinu sačinjavanja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada („Sl. list CG“, broj 5/13), Pravilnika o postupanju sa opremom koji sadrži PCB („Sl. list CG“, broj 48/12), Pravilnika o vođenju registra izdatih dozvola za preradu ili odstranjivanje otpada („Sl. list CG“, broj 47/13) izvršen je upis:

- 7 preduzeća u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada,
- 7 preduzeća u registar trgovaca,
- 9 preduzeća u registar izvoznika neopasnog otpada,

i izdato:

- 5 dozvola za preradu ili odstanjivanje otpada.

Takođe, u skladu sa navedenom zakonskom regulativom izdate su i:

- 78 saglasnosti na planove upravljanja otpadom proizvođača otpada.
- 72 mišljenja o potrebi izdavanja dozvola za uvoz električnog i elektronskog otpada.

Ukupno osamnaest (18) zahtjeva, za upis u registar sakupljača i zahtjeva za saglasnosti na planove za upravljanje otpadom, je odbijeno zbog nemogućnosti dobijanja saglasnosti od strane lokalnih samouprava.

Na osnovu **Zakona o zaštiti vazduha** ("Sl. list CG", br. 25/10, 40/11, 43/15)), Uredbe o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama („Sl. list CG“, br. 5/11), Uredbe o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora („Sl. list CG“, br.10/11), Uredbe o djelatnostima koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha („Sl. list CG“, br.61/2012) i Pravilnika o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole o dozvoljenim emisijama zagađujućih materija u vazduh („Sl. list CG“, br.25/13, 61/2013) Agencija za zaštitu životne sredine izdala je:

- 17 dozvola za uvoz/izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci;
- 17 dozvola za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance;
- 1 dozvolu za mjerenje emisija zagađujućih materija u vazduhu.

Isto tako:

- odbačena su 3 zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance;
- izdato je 1 mišljenje o potrebi izdavanja dozvola u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha.

Na osnovu **Zakona o zaštiti prirode** ("Sl. list CG", br. 51/08, 21/09, 40/11, 62/13, 06/14) i **Zakona o potvrđivanju Konvencije o međunarodnom prometu vrsta divlje faune i flore** (" Sl. List SRJ", br.11/01), izdate su:

- 127 CITES dozvola za uvoz;
- 2 izvozne CITES dozvole;
- 59 dozvola za sakupljanje i izvoz nezaštićenih biljaka, gljiva i životinja;

- 14 dozvola za obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru;
- 4 dozvole za speleološka istraživanja;
- 14 dozvole za obavljanje naučno obrazovnih istraživanja na zaštićenim prirodnim dobrima;
- 1 dozvola za držanje divljih životinja u zatočeništvu;
- 12 dozvola za sakupljanjekorišćenje zaštićenih vrsta biljaka, gljiva i životinja,
- 3 zahtjeva je odbačeno;
- 47 mišljenja o potrebi izdavanja CITES dozvola i svih/ostalih dozvola shodno Zakonu o zaštiti prirode;
- 13 dozvola za uvoz biljaka u komercijalne svrhe;
- 2 zaključka o ispravci rješenja.

Takođe u skladu sa Zakona o zaštiti prirode izdato je 28 uslova zaštite prirode u planovima, osnovama, programima i projektima.

Shodno **Zakonu o hidrografskoj djelatnosti** („Sl.list CG“, br.21/10, 40/11, 30/12) odbijen je 1 zahtjev za obavljanje hidrografske djelatnosti usled nepotpune dokumentacije.

2. TEMATSKI DIO

U toku 2015. godine Agencija za zaštitu životne sredine je implementirala sledeće Projekte (kontinuirane aktivnosti):

- U okviru **Plana eliminacije HCFC supstanci** realizovane su sledeće aktivnosti:
 - u cilju unapređenja dobre servisne prakse u oblasti servisiranja rashladnih i klima uređaja određeni broj preduzeća koja obavljaju ovu djelatnost dobio je novu opremu za servisiranje rashladnih i klima uređaja;
 - obuka serviseri rashladne i klima tehnike;
 - GIZov priručnik “Dobra servisna praksa u rashladnoj tehnici” preveden je za potrebe obuka serviseri rashladne i klima tehnike;
 - sastanci sa serviserima rashladne i klima tehnike u cilju formiranja Udruženja serviseri rashladne i klima tehnike.
- U okviru **Projekat “Uništavanje supstanci supstanci koje oštećuju ozonski omotač (ODS)–Izrada Regionalne strategije za upravljenje i odlaganje ODS otpada u zemljama ECA regiona (Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Crna Gora)”**: prikupljeno je 207 kg CFC 11 iz RTCG, koji će biti izvezen na uništavanje.
- U okviru **Projekata institucionalno jačanje za implementaciju Montrealskog protokola**, kao dio informisanja javnosti, u 2015. god. Povodom obilježavanja 30 godišnjice Bečke konvencije o zaštiti ozonskog omotača i 16 septembra „dan zaštite ozonskog omotača“ realizovane su sledeće aktivnosti:
 - konkurs za najbolji literarni rad za osnovne škole u Crnoj Gori na temu „zaštita ozonskog omotača“;
 - dodjela nagrada za najbolje radove i posjeta Nacionalnom Parku Skadarsko jezero;
 - ekološki čas u OŠ „Zarija Vujošević“, Mataguži -19 oktobar.
 - Za potrebe edukacije štampani su promotivni materijali.

Isto tako pripremljeni su sljedeći izvještaji:

- godišnji izvještaj Sekretarijatu za ozon o potrošnji (uvozu/izvozu) supstanci koje oštećuju ozonski omotač;
- godišnji izvještaja o implementacij Plana eliminacije HCFC supstanci Multilateralom fondu za implementaciju Montrealskog protokola;

- godišnji izvještaj UNIDO-u o implementaciji Projekta institucionalnog jačanja za implementaciju Montrealskog protokola.

- **THEMIS Mreža - THEMIS Network**

Themis mreža predstavlja regionalnu inicijativu institucija koje se bave implementacijom zakona u oblasti životne sredine (Crna Gora, Srbija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Albanija i Kosovo) uspostavljenu u novembru 2010. godine. Nastavak projekta „Upravljanje prirodnim resursima i borba protiv ekološkog kriminala (2014 – 2017)“, obezbjeđen u saradnji sa Regionalnim centrom za životnu sredinu - Budimpešta, uz podršku Austrijske razvojne korporacije.

U 2015. godini realizovane su sljedeće aktivnosti:

- **Regionalni trening „Inspeksijska kontrola“ (03 -06 jun, Lisabon, Portugal)**, kojim je prikazan način postupanja inspekcije na graničnim prelazima.
- **Radionica „Zaštita prirode i CITES“ (27 – 29 oktobar, Budimpešta, Mađarska)** kojom je dat akcenat na Direktivu o staništima i Direktivu o pticama.
- **Regionalni trening „Strateška procjena i procjena uticaja na životnu sredinu i primjena Arhus konvencije“ (09-12 decembar, Ljubljana, Slovenija)** kojim je dat akcenat na postupak strateške i procjene uticaja na životnu sredinu, po fazama navedenih postupaka.

- U okviru implementacije **CITES konvencije** realizovane su sledeće aktivnosti:

- Sastanci sa Upravom Carina u cilju unapređenja implementacije CITES Konvencije u Crnoj Gori odnosno unapređenja kontrole uvoza, izvoza i re-exporta shodno odredbama CITES konvencije;
- Izrada promotivnog materijala (postera i brošura) kao i edukativne aktivnosti u svrhu kvalitetnije implementacije CITES Konvencije u Crnoj Gori;
- dostavljanje godišnjeg izvještaja CITES sekretarijatu o implementaciji Konvencije u Crnoj Gori kao i stalna komunikacija sa CITES Sekretarijatom EUTWIX-om.

U 2015. godini Sektor za izdavanje dozvola učestvovao je i na radionicama i sastancima iz djelokruga sektora (lokalnim i međunarodnim).

SEKTOR ZA ZAŠTITU PRIRODE, MONITORING, ANALIZU I IZVJEŠTAVANJE

1. IZRADA PROGRAMA MONITORINGA ŽIVOTNE SREDINE I PRAĆENJE NJEGOVE REALIZACIJE

Shodno članu 32 Zakonu o životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 48/08) Agencija za zaštitu životne sredine predlaže Vladi Crne Gore Program monitoringa životne sredine na godišnjem nivou i obezbjeđuje njegovo sprovođenje (član 34.). U kontekstu navedenih obaveza, Agencija je Vladi Crne Gore predložila Program monitoringa životne sredine u Crnoj Gori za 2016. godinu. Monitoring kvaliteta vazduha sprovodi Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne

Gore d.o.o. (u skladu sa Uredbom o povjeravanju dijela poslova iz nadležnosti Agencije za zaštitu životne sredine „Sl. list Crne Gore“, br. 62/11).

Programom monitoringa životne sredine Crne Gore za 2016. godinu definisane su lokacije, parametri i učestalost praćenja stanja za sledeće segmente životne sredine: **vazduh, morski ekosistem, zemljište, biodiverzitet, buka i radioaktivnost.**

Zakon o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore“, br. 51/08 od 22.08.2008, 21/09 od 20.03.2009, 40/11 od 08.08.2011, 62/13 od 31.12.2013) nalaže brojne obaveze i nadležnosti kao što su:

- Izdavanje stručnih mišljenja u okviru definisanja mjera i uslova zaštite prirode,
- Izdavanje stručnih mišljenja u okviru procesa davanja odobrenja za radnje i aktivnosti u zaštićenim prirodnim dobrima,
- Izdavanje stručnih mišljenja u procesu izdavanja dozvola za korišćenje, sakupljanje i promet zaštićenih i nezaštićenih komercijalnih vrsta,
- Izrada Studija zaštite u procesu proglašenja zaštićenih prirodnih dobara,
- Realizacija praćenja stanja biodiverziteta itd.

2. PRIKAZ REALIZACIJE PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI I ZAKLJUČAKA VLADE

- Izrađena i usvojena Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2014. godinu, sa predlogom mjera,
- Učešće u Koordinaciji i izrada Zakona o zaštiti prirode,
- Koordinacija i praćenje realizacije programa monitoringa životne sredine Crne Gore u 2015. godini,
- Učešće u procesu pristupanja EU - Radna grupa 27 (Životna sredina i klimatske promjene)- Izrada strategije aproksimacije,
- Izradi Nacionalnog akcionog plana u okviru MEDPOL-a,
- Dostavljen izvještaja za Evropsku agenciju za životnu sredinu (EEA) o zaštićenim prirodnim dobrima (nacionalni nivo) – Common Database on Designated Areas (CDDA) – national database (izvještavanje je obavezno jednom godišnje u martu mjesecu)
- Učešće u obukama/radionicama u cilju stručnog usavršavanja,
- Učešće na stručnim sastancima, konferencijama i okruglim stolovima,
- Realizacija naučno-istraživačkog rada na polju zaštite prirode,
- Izdavanje stručnih mišljenja u procesu izdavanja dozvola koje se odnose na oblast zaštite prirode,
- Učešće u radnim grupama koje se bave razvojem strategija, zakona, podzakonskih akata i ostalim konsultativnim procesima,
- Izrađen Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2016. godinu.

3. UČEŠĆE I REALIZACIJA PROJEKATA

- Realizacija IUCN SEE Projekta „**Jačanja sistema zaštite prirode u zemljama Jugoistočnog Balkana**“
- Instaliranje i stavljanje u funkciju **Nacionalnog herbara Crne Gore**
- Izrada Studije zaštite za potrebe uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra na području **Sinjajevine,**

- Izrada Studije zaštite za potrebe uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra na području **Cijevne**
- Izrada Studije zaštite za potrebe uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra na području **Ulcinjске solane**.
- Uspostavljanje sistema **monitoringa polena** suspendovanog u vazduhu u Crnoj Gori,
- Poboljšanje **baze šumsko-ekoloških podataka** za održivo gazdovanje šumama i zaštitu šuma u Crnoj Gori
- Učešće na „**Projektu Primjena i promocija koncepta održivog razvoja na AD Marina Bar-Sust-Marina**“
- Koordinacija realizacije aktivnosti na projektu **MedKeyHabitat** koji se odnosi na **mapiranje staništa i vrsta u moru** u saradnji sa RAC SPA centrom UNEP/MAP-a
- Izrada prvog dvogodišnjeg izvještaja Crne Gore (First Biennial Update Report- IBUR) – Poglavlje- **Inventar gasova sa efektom staklene baste**.

SEKTOR ZA VOĐENJE INFORMACIONOG SISTEMA IZ OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Realizovane aktivnosti Sektora za vođenje informacionog sistema iz oblasti zaštite životne tokom 2015.god. prevashodno su bile usmjerene na: uspostavljanje informacionog sistema zaštite životne sredine u cilju efikasnog identifikovanja, klasifikovanja, obrade, praćenja i evidencije prirodnih resursa i upravljanja životnom sredinom; obezbjeđivanje pouzdanih, dostupnih informacija iz oblasti životne sredine, razmijenu informacija u odnosima sa javnošću; realizaciju kampanja o zastupljenosti pitanja životne sredine u javnosti kao i podrške i poštovanja standarda i propisa; osmišljavanje i realizaciju edukativnih programa u svrhu podizanja svijesti o životnoj sredini; održavanje softvera i hardvera; izradu aplikacija; projektovanje i izgradnju baza podataka; analitičko-tehničku obradu podataka itd.

1. NAJZNAČAJNIJE REALIZOVANE AKTIVNOSTI

- Kontinuirana saradnja i distribucija informacija i saopštenja medijima;
- **30.01.2015.god.** - Učešće na sastanku Mreže za društvenu odgovornost;
- **05-06.02.2015.god.** - Prisustvo na CAMP (Coastal area management programme) radionici. Polaznici radionice su imali priliku da se upoznaju s GIS bazom i portalom razvijenim za potrebe CAMP projekta;
- **06.02.2015.god.** - Učešće u organizaciji sastanka povodom početka implementacije projekta: „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“;
- Prikupljanje i obezbjeđivanje podataka u svrhu: Godišnjeg izvještaja o otpadu, Lokalnog katastra zagađivača životne sredine i Katastra lovišta;
- **03.03.2015.god.** - Učešće u organizaciji edukativnog časa u OŠ „Maksim Gorki“ u Podgorici, povodom Svjetskog dana divljih vrsta;
- **30.03.2015.god.** – Organizacija Konferencije za novinare o sprovođenju projekta “Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona“;
- **15.04.2015.god.** – Organizacija Press konferencije: „Uspostavljanje i stavljanje u funkciju Nacionalnog herbara Crne Gore“;

- Rad u galeriji „Art“ u Podgorici, povodom Izložbe: „Alergene biljke“ Prirodnjačkog muzeja iz Beograda;
- **16.04.- 18.04.2015.god.** - Organizacija promocije Agencije za zaštitu životne sredine na 21. Sajmu ekologije u Budvi;
- **18.04.-19.04.2015.god.** - Kurs za interne provjerivače (*Internal Auditor Course*) u odnosu na sistem menadžmenta kvalitetom i sistem menadžmenta zaštitom životne sredine, u okviru SUST-MARINA projekta;
- **05.06.2015.god.** – Aktivnosti u cilju obilježavanja Svjetskog dana zaštite životne sredine;
- **30.06.2015.god.** - Organizacija Prvog Visibility Event projekta „Uspostavljanje i razvoj informacionog sistema životne sredine“, koji je imao za cilj, predstavljanje koncepta Informacionog Sistema za životnu sredinu (EIS);
- **30.07.2015.god.** - Organizacija Press konferencije: „Izrada Nacionalnog katastra speleo objekata“;
- **16.09.2015.god.** – Organizacija svečanosti povodom obilježavanja Međunarodnog dana zaštite ozonskog omotača;
- **05.10-09.10.2015.god.** - Studijska posjeta Agenciji za zaštitu životne sredine Irske, Wexford Ireland, u sklopu projekta “Establishment and development of the environmental information system”;
- **07.10.2015.god.** - Prisustvo na konferenciji: „Održivo poslovanje - mit ili budućnost“ u organizaciji Coca Cola Hellenic Crna Gora, Vladine mreže za društvenu odgovornost i Unije poslodavaca Crne Gore;
- **18.11.2015.god.** - Organizacija ekološkog časa u OŠ „Milan Vukotić“ u Golubovcima;
- **09.12.2015.god.** - Učešće na jednodnevnoj radionici: „Izrada operativnog Registra ispuštanja i prenosa zagađujućih materija (PRTR) u Crnoj Gori“ u organizaciji Regionalnog centra za životnu sredinu REC Montenegro i Ministarstva održivog razvoja i turizma;
- **09.12.2015.god.** – Organizacija Press konferencije povodom aktuelne situacije vezane za kvalitet vazduha u Pljevljima;
- **17.12.2015.god.** - Organizacija Okruglog stola na temu „Utjecaj alergena polena suspendovanog u vazduhu na zdravlje ljudi“, u okviru projekta „MONTENEGRO'S FIRST BIENNIAL UPDATE REPORT“ koji je finansiran od strane Ujedinjenih nacija za razvoj – UNDP kancelarija u Crnoj Gori;
- U toku **2015.god.** - Nastavljene su aktivnosti na realizaciji projekta za uspostavljanje i razvoj Informacionog sistema životne sredine (“Establishment and development of the environmental information system” - EuropeAid/135477/DH/SER/ME), finansiranog iz sredstava IPA fondova. Projekat je otpočeo u novembru 2014.godine, a trajanje projekta je predviđeno na 2 godine;
- U toku **2015.god.** - Kontinuirani rad na ažuriranju, održavanju i nadogradnji Baze podataka i aplikacije za vođenje Evidencije izdatih dozvola.

2. IZVJEŠTAJ O RADU ARHUS CENTRA BERANE ZA 2015. GODINU

Pristup informacijama o životnoj sredini

Arhus centar Berane je u 2015. godini imao kontinuiranu saradnju sa građanima, NVO i predstavnicima lokalnih samouprava sa sjeveroistoka naše države. Primnjena su 4 zahtjeva za slobodan pristup informacijama - jedan od Službe zaštite i spašavanja, dva od strane građana i jedan od strane NVO. Posjeta prostorijama Arhus centru Berane je kontinuirana, takodje, putem mail adrese arhusberane@epa.org.me aktivno se odgovara na zahtjeve za informacijama o životnoj sredini, dok putem web portala www.epa.org.me se obavještava javnost o svim pitanjima koja se odnose na ovu oblast.

Učešće javnosti u odlučivanju

- **01.07. do 01.11.2015.god.** - Predstavници Arhus centra Berane aktivno su radili na izradi Lokalnog plana zaštite životne sredine za opštinu Berane kojom prilikom su sve NVO koje se aktivno bave problemima životne sredine bile obaviještene o Javnom pozivu za uključivanje NVO u izradi Lokalnog plana zaštite životne sredine. Tom prilikom jedna NVO je izkazala zainteresovanost i bila uključena u izradu Plana.
- Arhus centar Berane je u saradnji sa NVO Sjeverna zemlja, preko sredstava koje odobrava EU u Crnoj Gori pristupio izradi i štampanju Brošura o praktičnoj primjeni Arhuske konvencije.
- **28.01.2015.god.** - Učešće na Tribini u organizaciji Delegacije EU u Crnoj Gori, čija organizacija je imala za cilj predstavljanje instrumenata za predpristupnu pomoć (IPA) za period 2014.-2020.god.
- **02-03.02.2015.god.** - Učešće na seminaru - Saradnja između Vlade i NVO, u organizaciji Uprave za kadrove Crne Gore sa ciljem uspostavljanja bliže saradnje između predstavnika javne vlasti i organizacija civilnog društva u rješavanju problema koji se tiču životne sredine.
- **25.-26.03.2015.god.** - Regionalni okrugli sto „Jačanje učešća javnosti u prekograničnom upravljanju vodama-razmatranje sinergija između Espo,Helsinške i Arhuske konvencije-Tirana,Albanija.
- **20-21.04.2015.god.** - Organizovanje Trening obuke u saradnji sa NVO Sjeverna zemlja iz Berana - Prvi trening –Upravljanje projektnim ciklusom za predstavnike NVO iz Berana,Rožaja, Bijelog Polja, Plava i Andrijevice.
- **03.06.2015.god.** - Potpisana Zajednička Deklaracija o saradnji između Arhus centara Jugoistočne Evrope Zajednička Deklaracija koju su potpisali predstavnici 13 Arhus centara iz Crne Gore,Srbije,Bosne i Hercegovine i Albanije, osnovanih uz podršku Misije OSCE.
- **26.-27.06.2015.god.** - Konsultativni sastanak predstavnika NVO i kontakt osoba za saradnju sa NVO u organizaciji Centra za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) i Tehničke podrške organizacijama civilnog društva u Crnoj Gori –TACSO.
- **24.-25.09.2015.god.** - U prostorijama Arhus centra Berane organizovana je Škola ekološkog aktivizma u saradnji sa NVO Sjeverna zemlja a u sklopu projekta „Sa snažnima do ekološke Crne Gore”.

- **15.10.2015.god.** - Učešće na seminaru - Ograničenja pristupa informacijama i Praktična primjena zakona o slobodnom pristupu informacijama u organizaciji Uprave za kadrove Crne Gore.
- **02.11.2015.god.** – Arhus centar Berane aktivno učestvovao u pružanju logističke i institucionalne podrške NVO Sjeverna zemlja u realizaciji projekta kojim prilikom je dat snažan doprinos očuvanju voda Crnomorskog sliva u Crnoj Gori, kroz organizovanje aktivnosti u cilju edukacije učenika, građana, NVO, medija i privrednika na temu racionalnog korišćenja voda i njihove zaštite. Neke od aktivnosti su predavanja za učenike osnovnih škola, ekološki kviz, treninzi za ekološke NVO, sastanci sa građanima i privrednicima. Takođe se pristupilo i izradi Brošure o racionalnom korišćenju voda i njihove zaštite koje su distribuirane građanima.
- **04.11.2015.god.** – Arhus centar Berane obilježio 4.novembar - Dan klimatskih promjena organizujući Radni sastanak za predstavnike Direktorata za vanredne situacije, Službe zaštite i spašavanja i Sekretarijata za zaštitu životne sredine opštine Berane. Cilj sastanka bio je razmjena informacija u slučajevima reagovanja u vanrednim situacijama kao i spremnost lokalne zajednice za reagovanje u slučaju opasnosti od prirodnih katastrofa.
- **07.-10.12.2015.god.** - Učešće na Regionalnoj obuci o smanjenju rizika od prirodnih katastrofa u organizaciji Misije OEBS-a u Crnoj Gori a u saradnji sa Sekretarijatom OEBS-a iz Beča i Švajcarskom agencijom za razvoj i saradnju (SDC).

ODJELJENJE ZA RADIOLOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST I BEZBIJEDNOST I ZAŠTITU OD JONIZUJUĆEG I NEJONIZUJUĆEG ZRAČENJA

1. INFORMACIJA O NAJVAŽNIJIM AKTIVNOSTIMA

U skladu sa preporukama Evropske Komisije i Međunarodne agencije za atomsku energiju, u okviru Agencije za zaštitu životne sredine formirano je Odjeljenje za radiološku i nuklearnu sigurnost i bezbijednost i zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja. Ono vrši stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja koji se odnose na:

- sistematsko ispitivanje sadržaja radionuklida u životnoj sredini (monitoring);
- izradu analiza i izvještaja o stanju radioaktivnosti životne sredine;
- prikupljanje i objavljivanje informacija od interesa za životu sredinu i zdravlje ljudi;
- vođenje informacionog sistema o stanju radioaktivnosti u životnoj sredini;
- prikupljanje informacija o radijacionim udesima;
- izdavanje dozvola za proizvodnju, promet i korišćenje izvora jonizujućih zračenja i radioaktivnih materijala;
- izdavanje potvrda o evidentiranju izvora jonizujućih zračenja;
- izdavanje potvrda o ispunjenosti uslova za stručnu osposobljenost lica odgovornog za zaštitu od jonizujućeg zračenja;
- vođenje registra prijave izdatih dozvola, potvrda o evidentiranju i sertifikata;
- formiranje i održavanje baze podataka (centralni registar) o izvorima jonizujućeg zračenja i korisnicima tih izvora, radioaktivnim materijalima, profesionalno izloženim licima, o radioaktivnom otpadu i vrši kontrolu evidencija koje vode korisnici, kao i o

drugim podacima od značaja za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost;

- učestvovanje u sprovođenju mjera zaštite od jonizujućeg zračenja;
- dostavljanje sredstvima javnog informisanja, nadležnim državnim organima i Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju, informacije od značaja iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti;
- davanje mišljenja na zahtjev nadležnih državnih organa u vezi sa pristupanjem međunarodnim konvencijama i drugim sporazumima iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja i radijacione sigurnosti;
- saradivanje sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju i drugim međunarodnim tijelima i nadležnim organima drugih država u vezi sa sprovođenjem zakona, samostalno ili u saradnji sa nadležnim državnim organima;
- izdavanje i oduzimanje dozvola za korišćenje izvora elektromagnetnog polja;
- izdavanje i oduzimanje dozvola za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja;
- izdavanje i oduzimanje dozvola za korišćenje uređaja koji emituju ultrazvuk;
- izdavanje i oduzimanje dozvola za korišćenje uređaja koji emituju optičko zračenje ili sadrže izvore optičkog zračenja;
- izdavanje i oduzimanje dozvola za stručno osposobljavanje lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja;
- izradu stručne osnove Programa sistematskog ispitivanja nivoa nejonizujućeg zračenja;
- pripremu informacije o sprovođenju programa monitoring;
- vođenje registra o nejonizujućem zračenju;
- praćenje donošenja i primjenu propisa, preporuka i direktiva EU u oblasti izdavanja dozvola za zaštitu od nejonizujućeg zračenja i pripremanje izvještaja i informacija iz djelokruga navedenih aktivnosti.

2. MONITORING RADIOAKTIVNOSTI U ŽIVOTNOJ SREDINI

Shodno članu 9 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Službeni list Crne Gore”, broj 56/09), Agencija za zaštitu životne sredine priprema godišnji Predlog programa sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini, koji na predlog Ministarstva održivog razvoja i turizma, usvaja Vlada Crne Gore. Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini, koji se sprovodi od 1999. godine, vrši se radi utvrđivanja prisustva radionuklida u životnoj sredini i procjene nivoa izlaganja stanovništva jonizujućem zračenju i to u normalnim uslovima, i u slučaju sumnje na radijacioni udes i u toku radijacionog udesa.

Monitoring radioaktivnosti životne sredine sprovodi se godišnje i u Crnoj Gori obuhvata: ispitivanje jačine apsorbovane doze gama zračenja u vazduhu, sadržaja radionuklida u vazduhu, čvrstim i tečnim padavinama, rijekama, jezerima i moru, zemljištu, građevinskom materijalu, vodi za piće, životnim namirnicama, stočnoj hrani, ispitivanje nivoa izlaganja jonizujućem zračenju (prevashodno gasu radonu) u boravišnim prostorijama i radnoj sredini.

Agencija za zaštitu životne sredine je u toku 2015. godine definisala Plan programa monitoringa za 2016. godinu i pripremila Izvještaj o monitoringu radioaktivnosti u životnoj sredini Crne Gore za 2014. godinu.

Program sistematskog ispitivanja radionuklida u životnoj sredini realizovao je DOO „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica“.

Koncentracija analiziranih radionuklida u svim segmentima životne sredine, kao i u hrani i vodi za piće kretala u istim granicama kao i prošlih godina tj. u dozvoljenim granicama. Osim toga na teritoriji Crne Gore, a ni van njenih granica, nije bilo nuklearnih/radioloških akcidenata/incidenata koje su mogle ugroziti naše stanovništvo i stoga se zaključuje da stanovništvo Crne Gore nije bilo prekomjerno radiološki opterećeno u toku 2014. godine.

Poznato je (na osnovu praksi drugih evropskih zemalja koje smo analizirali, a i na osnovu sopstvenog petogodišnjeg iskustva) da ukoliko se na godišnjem nivou ne uočavaju značajne promjene u koncentracijama aktivnosti radionuklida u analiziranim uzorcima, procjenu efektivnih doza ne treba raditi svake godine. Bolja percepcija radiološke opterećenosti se dobija nakon analize rezultata, u smislu proračuna efektivnih doza, nakon određenog vremenskog ciklusa (od četiri ili pet godina npr.) Osim toga za Crnu Goru je veoma važno imati na umu da je vrijednost ukupne efektivne doze za pojedinca starijeg od 17 godina, najvećim dijelom, tj sa skoro 70%, rezultat inhalacije gasa radona.

Tek nakon završetka radonske mape dobiće se informacija o srednjoj godišnjoj koncentraciji aktivnosti radona u boravišnim prostorijama na cijeloj teritoriji Crne Gore i ona će biti glavni podatak na osnovu koga će se uraditi realnija nego do sada, procjena radiološkog opterećenja našeg stanovništva tj. ukupna efektivna doza.

Sve prethodno navedeno u ovom zaključku su razlozi zašto u Informaciji ove godine nije dat proračun efektivnih doza (osim procjene godišnje efektivne doze na osnovu srednje vrijednosti koncentracije aktivnosti radona do sada realizovane radonske mape).

3. IZDATE DOZVOLE

U skladu sa Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list CG”, broj 56/09), Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list CG”, br. 05/08) i važećim podzakonskim aktima, Agencija za zaštitu životne sredine u 2015.god. izdala je:

- 21 dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti - korišćenje izvora jonizujućeg zračenja,
- 20 dozvola za promet (uvoz, izvoz, tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i rezervnih djelova,
- 10 dozvola za transport radioaktivnog materijala.

Službenici ovog odjeljenja učestvovali su u 21 komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje radijacione djelatnosti.

Takodje u samom procesu izdavanja dozvola redovno se ažurira RAIS baza podataka kao i baza o profesionalno izloženim licima.

4.SARADNJA SA MEDJUNARODNOM AGENCIJOM ZA ATOMSKU ENERGIJU U 2015. GODINI

Nacionalni projekti

Za ciklus pomoći TC 2014-2015 od strane Borda guvernera IAEA odobren je nacionalni projekat „Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona”, (vrijednost projekta je 219.600 €). Glavni ciljevi ovog projekta su završetak mapiranja radona u Crnoj Gori, objektivnija procjena srednje efektivne doze za stanovništvo zbog udisanja radona,

edukacija stanovništva o uticaju radona na zdravlje, jačanje kadrovskih i institucionalnih kapaciteta za mjerenje i mitigaciju radona, i inoviranje nacionalne radonske legislative u cilju njenog usaglašavanja sa direktivama EU i standardima IAEA, kao i priprema nacionalne Strategije za zaštitu od radona sa Akcionim planom.

I u 2015, drugoj godini realizacije projekta „Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona“, odvijale su se intenzivne aktivnosti Ekspertskog tima i saradnika na Projektu, u skladu sa planiranim zadacima i vremenima njihove realizacije.

Ekspertski tim se sastajao po potrebi. U ovoj godini održao je 6 zajedničkih sjednica, na kojima su donošene odluke bitne za kvalitetnu i blagovremenu realizaciju Projekta, analizirane sprovedene aktivnosti i dogovarane predstojeće obaveze i odgovarajuća zaduženja. Između ovih sjednica, u cilju njihove pripreme i izvršavanja dogovorenih zadataka, članovi Ekspertskog tima imali su intenzivnu međusobnu komunikaciju i sastajanja po radnim grupama za realizaciju djelova Projekta – za prospekciju radona, za informisanje i edukaciju stanovništva o radonu, za jačanje kapaciteta institucija i za radonsku legislativu.

Sve aktivnosti predviđene matricom Projekta za 2015. godinu kvalitetno su i na vrijeme realizovane izuzev studijskih posjeta SV9 do SV14, koje su u dogovoru sa MAAE odložene za prvi kvartal 2016. godine, što ne usporava realizaciju ciljeva Projekta.

Regionalni projekti

Agencija za zaštitu životne sredine učestvuje i u brojnim regionalnim projektima Međunarodne agencije za atomsku energiju. Najvažniji dio posla se tiče stvaranja Mreže mediteranskih zemalja u cilju sigurnog i bezbjednog transporta radioaktivnih materijala.

Tokom 2015. godine službenici Odjeljenja za radiološku i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja prisustvovali su sastancima, misijama, trening kursevima i radionicama u okviru sledećih projekata:

- **RER 0040 Podrška Održivosti Programa Aktivnosti** - Supporting Sustainability of Programme Activities
- **RER 0037 Podrška Pregleda Programa i Planiranje**- Supporting Programme Review and Planning
- **RER 6028 Uspostavljanje Kontrole Kvaliteta u Rentgen Dijagnostici** - Establishing Quality Assurance and Quality Control in X ray Diagnostics
- **RER 9107 Jačanje Sposobnosti Upravljanja Radioaktivnim Otpadom** - Strengthening Radioactive Was Management Capabilities
- **RER 9109 Jačanje Obrazovanja i Infrastruktura za Obuku i Izgradnju Nadležnosti u Radijacionoj Sigurnosti** - Strengthening Education and Training Infrastructures and Building Competence in Radiation Safety
- **RER 9111 Uspostavljanje Održive Nacionalne Regulatorne Infrastruktura Nuklearne i Radijacijske Sigurnosti** - Establishing a Sustainable National Regulatory Infrastructure for Nuclear and Radiation Safety
- **RER 9120 Podrška Realizacije Dekomisije za Objekte koji koriste Radioaktivni Materijal** - Supporting Decommissioning Implementation for Facilities Using Radioactive Material
- **RER 9121 Podrška Programa Sanacije Životne Sredine** - Supporting Environmental Remediation Programmes
- **RER 9127 Uspostavljanje Poboljšanja Pristupa Kontrole Izlaganja Javnosti Radonu** - Establishing Enhanced Approaches to the Control of Public Exposure to Radon

- **RER 9128 Jačanje Nacionalnih Kapaciteta za Radiološku Zaštitu Radnika na Radu i Profesionalno Izloženih Lica** - Strengthening National Capabilities for Radiological Protection of Workers and Occupational Exposure Control
- **RER 9130 Jačanje i Harmonizacija Nacionalnih Kapaciteta za Odgovor na Nuklearne i Radiološke Vanredne Situacije** - Strengthening and Harmonizing National Capabilities for Response to Nuclear and Radiological Emergencies
- **RER 9132 Jačanje Tehničkih Sposobnosti Zemlje Članice u Zaštiti od Zračenja u Medicini** - Strengthening Member State Technical Capabilities in Medical Radiation Protection

5. OSTALE AKTIVNOSTI

- Učestvovanje u procesu pregovora za Poglavlje 15 - Energetika;
- Učestvovanje u pripremi Izvještaj EK o napredku Crne Gore;
- Učestvovanje u pripremi Izvještaja o implementaciji Strategije zaštite od jonizujućeg zračenja i radiacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom;
- Ažuriranje WEB platforme RASIMS (Regulatory Safty Information sistem). Ova platforma omogućava sekretarijatu za Međunarodnu Atomsku Energiju da prikuplja sve relevantne informacije o državama članicama koje se tiču nacionalne regulatorne infrastrukture koja reguliše rad sigurnosti i sigurnog upravljanja radioaktivnim otpadom;
- Učestvovanje u pripremanju Nacionalnog izvještaja i izjave o nuklearnim materijalima;
- Učestvovanje na dogovornim sastancima o uspostavljanju državnog sistema obuke lica koja rade sa izvorima jonizujućih

SLUŽBE ZA OPŠTE, PRAVNE I FINANSIJSKE POSLOVE

1. BUDŽET ZA 2015. GODINU

Agencija za zaštitu životne sredine, kao potrošačka jedinica Budžeta Crne Gore, preko Službe za opšte, pravne i finansijske poslove obezbjeđuje redovno servisiranje, odnosno izmirenje obaveza tekućeg budžeta - tekućih izdataka prema povjeriocima, tj. dobavljačima, ugovorenim obavezama.

Tabelarni pregled: Budžet Agencije za zaštitu životne sredine za 2015. godinu

Ostvarenje budžeta Agencije za zaštitu životne sredine sa stanjem na dan 01.02.2016.							
Red. br.	Budžetska pozicija	Naziv pozicije	Usvojen iznos na 31.12.2015.	Tekući budžet	Izvršena preusmjerenja	Plaćeno	Preostalo (vraćeno u Budžet)
1	4	Izdaci	1380290.52				
2	41	Tekući izdaci	1370989.52				
3	411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	845929.32				
4	4111	Neto zarade	504485.39	444327.67	5438.8	444327.67	0
5	4112	Porez na zarade	70523.16	61781.85	1558.65	61781.85	0
6	4113	Doprinosi na teret zaposlenog	182102.79	160838.93	678.82	160751.44	87.49
7	4114	Doprinosi na teret poslodavca	77953.81	74894.65	5950.68	69874.04	5020.61
8	4115	Opštinski prirez	10864.17	9267.79	51.26	8509.64	758.15
9	412	Ostala lična primanja	104400				
10	4122	Naknada za stanovanje i odvojen život	400	420	0	0	420
11	4125	Otpremnine	1900	1000	0	902.13	97.87
12	4127	Ostale naknade	102100	105659.55	1340.45	103668.98	1990.57
13	413	Rashodi za materijal	41935.79				
14	4131	Administrativni materijal	19000	18130	2000	18020.49	109.51
15	4133	Materijal za posebne namjene	900	900	100	474.91	425.09
16	4134	Rashodi za energiju	4800	4398.23	480	4029.83	368.4
17	4135	Rashodi za gorivo	16235.79	16450.31	740	4522.8	11927.51
18	4139	Ostali rashodi za materijal	1000	900	100	502.3	397.7
19	414	Rashodi za usluge	334604.41				
20	4141	Službena putovanja	9287.29	12764.29	3477	11197	1567.29
21	4142	Reprezentacija	1500	1577.27	0	1398.6	178.67
22	4143	Komunikacione usluge	6000	12700.83	6640.5	12215.8	485.03
23	4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	670	675.64	0	102.84	572.8
24	4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	1300	1223	135	0	1223
25	4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	306507.12	242639.07	0	241126.15	1512.92
26	4148	Usluge stručnog usavršavanja	240	225	25	80	145
27	4149	Ostale usluge	9100	12431.5	3281.5	6008.9	6422.6
28	415	Rashodi za tekuće održavanje	1800				
29	4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	800	720	80	325.82	394.18
30	4153	Tekuće održavanje opreme	1000	3000	2000	2754.42	245.58
31	417	Renta	770				
32	4171	Zakup objekata	570	493.2	54	226.9	266.3
33	4173	Zakup zemljišta	200	200	0	200	0
34	419	Ostali izdaci	41550				
35	4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	4000	4000	0	3124.34	875.66
36	4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	1000	900	100	0	900
37	4193	Izrada i održavanje softvera	2750	2475	275	2475	0
38	4194	Osiguranje	10000	10000	0	8657.18	1342.82
39	4195	Kontribucije za članstvo u domaćim i međun. organizacijama	17500	15750	1750	3067.5	12682.5
40	4196	Komunalne naknade	2500	2250	250	0	2250
41	4198	Takse	1500	1350	150	0	1350
42	4199	Ostalo	2300	2070	230	0	2070
43	44	Kapitalni izdaci	9300				
44	441	Kapitalni izdaci	9300				
45	4415	Izdaci za opremu	9300	10146.16	800	4622.94	5523.22
46	46	Otplata dugova	1				
47	463	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1				
48	4630	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1	1	0	910.07	-909.07

Na pozicijama Rashodi za gorivo i ostale usluge postoje preusmjerenja u iznosima od 960,00 €, odnosno 4.196,50 €, jer su ostvareni prilivi po osnovu realizacije projekta "Cijevna".

2. FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTROLA

Odjeljenje za unutrašnju reviziju pri Ministarstvu održivog razvoja i turizma je u skladu sa Godišnjim planom rada unutrašnje revizije, a shodno Sporazumu o povjeravanju poslova unutrašnje revizije broj:13-184/15 od 07.03.2013.godine, sprovedo internu reviziju u Agenciji za zaštitu životne sredine - Službi za opšte, pravne i finansijske poslove, sa ciljem da utvrdi proces planiranja i upravljanja budžetom u toku prethodne izvještajne godine, da sagleda Godišnji finasijski izvještaj Agencije i usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim propisima. Akcenat je stavljen na Izvještaj o novčanim tokovima Obrazac br.III, Izvještaj o neizmirenim obavezama, Obrazac br.IV. Takođe, kontrolisan je način popunjavanja i dostave Izvještaja o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve Obrazac br.IX, kao i Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine Obrazac br. VIII.

U postupku revizije utvrđeno je da je subjekt revizije u procesu planiranja i upravljanja budžetom uspio da ostvari svoj osnovni cilj, a to je da se proces planiranja i upravljanja budžetom Agencije zasniva na načelima: *potpunosti, jedinstva, sveukupnog pokrića, realnosti, ravnoteže, javnosti, prethodnog odobrenja i jednogodišnjosti budžeta.*

Naglašavamo, da se svakodnevno preduzimaju aktivnosti i inicijative da se sistem i efikasnost poboljšaju kako na rukovodećem tako i na operativnom nivou.

Glavni nalazi su interne revizije su: da budžet Agencije predstavlja skup pravnih odnosa koji nastaju između organa koji učestvuju u njegovom donošenju i izvršavanju, s jedne strane i Agencije kao krajnjeg korisnika budžetskih sredstava sa druge strane, da se nova zakonska rješenja u procesu pripreme, izrade i izvršenja budžeta zasnivaju na primjeni važeće zakonske regulative, da se ekonomska obilježja budžeta ogledaju u uticaju budžeta kao važnog instrumenta preraspodjele nacionalnog dohotka, da se finasijska obilježja budžeta manifestuju u utvrđivanju potreba koje treba finasirati, da Direktorat za trezor izvršava plaćanje na bazi dokumentacije i podataka od strane Agencije, da je glavna knjiga trezora osnovna knjiga dvojnog knjigovodstva, u kojoj su evidentirane sve promjene stanja na kontima, da se na internet stranici Agencije nalaze informacije o realizaciji programskog budžeta kao i planirani budžet i da je proces pripreme, izrade i izvršenje programskog budžeta doprinio unapređenju ukupnog poslovnog – investicionog ambijenta u Crnoj Gori.

Nakon sprovedene aktivnosti interna revizija je dala određene preporuke definisane aktom broj:13-7/26 od 30.06.2015.godine, a odnose se na sistematizovanje novog radnog mjesta Samostalni/a referent/kinja – primalac prihoda, dopunu knjige internih procedura, poštovanje zakonske regulative iz oblasti javnih nabavki, kao i edukaciju i usavršavanje, kako ovlašćenog službenika za javne nabavke, tako i ostalih zaposlenih službenika.

Sve preporuke date u akcionom planu od strane interne revizije su ispoštovane u zadatim rokovima, na način što je izmijenjen akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, dopunjena knjiga internih procedura i uputstava sa novim internim pravilima, i to: interno pravilo o blagajničkom poslovanju, interno pravilo za slobodan pristup informacijama, interno pravilo o korišćenju službenih telefona, interno pravilo za obrazovanje radnih timova, interno pravilo za obračun i isplatu zarada zaposlenima, pravilnik o popisu i interno pravilo o troškovima

reprezentacije. Shodno Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru imenovano je FMC lice, akt broj:05-D-1375/2 i lice odgovorno zavođenje registara rizika, akt broj: 05-D-1375/3. Takođe, u skladu sa zakonom donešen je Registar rizika Agencije za zaštitu životne sredine, akt broj:05-D-2006/1.

U skladu sa članom 15 stav 5 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl.list CG”, br.73/08, 20/11, 30/12 i 34/14) i Uputstva o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finasijskog upravljanja i kontrola („Sl.list CG”, br.36/15), urađen je Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finasijskog upravljanja i kontrola za 2015.godinu, obrazac GI-FMC i isti dostavljen nadležnom državnom organu.

Licenciranje naučno-istraživačke jedinice

Ministarstvo nauke je rješavajući po zahtjevu Agencije izdala Licencu za rad Agencije za zaštitu životne sredine u Podgorici za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti iz oblasti prirodno-matematičkih nauka, na period od pet godina pod brojem 01-2774/4. Licenca omogućava ovom organu da aktivno učestvuje u naučnoistraživačkom radu i realizaciji projekata iz oblasti prirodnih nauka i zaštite životne sredine na nacionalnom i internacionalnom nivou, sarađujući sa srodnim institucijama, fondovima i donatorima.

Poreska i matična evidencija

Shodno članovima 126 i 131 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl.list CG, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11 i 66/12) kao i članu 42 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG, br.65/01, 12/02, 37/04, 29/05,78/06, 04/07, 86/09, 73/10, 40/11, 14/12, 06/13 i 62/13) vođena je matična i poreska evidencija i na osnovu nje redovno dostavljane poreske i matične prijave.

Blagajničko poslovanje

U knjigovodstvenoj evidenciji Agencije obezbijeđeno je evidentiranje blagajničkih transakcija (podizanje gotovine i isplate iz blagajne) koje su dokumentovane blagajničkim dnevnikom kao i nalogima za naplatu i isplatu. Troškovi blagajne odnosili su se na troškove dnevnica za službena putovanja, troškove putarina, korišćenje trajekta, parkinga i sl. Svi putni nalozi pravilno su evidentirani, popunjavani, a u prilogu istih priložena je prateća knjigovodstvena dokumentacija, sa potpisanim izvještajem o izvršenom službenom putovanju zaposlenog. Dnevnice za službena putovanja u inostranstvu nijesu isplaćivane, već je vođena evidencija naloga za službena putovanja u inostranstvu, dok je putne troškove i troškove smještaja pokrio organizator događaja. Blagajnička evidencija je dnevno ažurirana.

Početak godine Agencija je podnijela zahtjev Ministarstvu finansija kojim je utvrđena visina mjesečnog stalnog avansa na iznos od 1.000,00 eura. Avans je, u toku godine, namjenski korišćen 10 puta u ukupnom iznosu od 11.197,00 eura.

<i>Ukupna podignuta gotovina za potrebe blagajne</i>	<i>11.197,00 eura</i>
<i>Utrošena sredstva</i>	<i>11.214,70 eura</i>
<i>Povraćaj novca u Državni trezor</i>	<i>0,00 eura</i>
<i>Saldo na dan 31.12.2015. godine</i>	<i>0,00 eura</i>

Pored Glavne blagajne vođene su pojedinačne blagajne i koncipirani finansijski izvještaji o dinamici i načinu utroška sredstava za svaki od potpisanih projektnih aktivnosti na istovjetan način na koji je vođena Glavna blagajna, i to za sledeće donacije:

1. Studija zaštite kanjona "Cijevne"

Zaduženje blagajne.....	3.477,00 eura
Razduženje blagajne	3.477,00 eura
Saldo	0,00 eura

2. „Studija zaštite za Regionalni park Dragišnica i Komarnica”

Zaduženje blagajne.....	648,00 eura
Razduženje blagajne.....	486,70 eura
Saldo.....	161,30 eura

3. „Studija zaštite Ucinjske solane”

Zaduženje blagajne.....	500,00 eura
Razduženje blagajne.....	488,40 eura
Saldo.....	11,60 eura

3. KADROVSKI POSLOVI

Tačka 1.2. U toku 2015.godine u Agenciji za zaštitu životne sredine izdato je 47 potvrda i uvjerenja, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku. U pitanju su potvrde o radnom stažu, o stalnom radnom odnosu, o stečenom radnom iskustvu, i sve su izdate na zahtjev stranaka.

Tačka 4. U toku 2015.godine sprovedena su 2 javna konkursa za popunu radnih mjesta iz kategorije visokog rukovodnog kadra, i to: pomoćnik/ca direktora Sektora za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje i pomoćnik/ca direktora Sektora za izdavanje dozvola. Vlada Crne Gore postavila je kandidata Iliju Radovića pomoćnik/ca direktora Sektora za izdavanje dozvola i Lidiju Šćepanović za pomoćnik/ca direktora Sektora za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje.

U toku 2015.godine sprovedeno je 5 javnih oglasa za popunu radnih mjesta iz kategorije ekspertske kadra. Od toga broja 3 oglasa na neodređeno vrijeme i 2 na određeno vrijeme u trajanju od 2 godine, zbog zamjene privremeno odsutnih službenika. Radni odnos zasnovala su 4 službenika, dok je za jednog službenika procedura u toku.

Službenici Agencije pohađali su seminare po planu i programu Uprave za kadrove za 2015.godinu. Seminar na temu: "upoznavanje sa novim ZUP-om" pohađalo je 33 službenika, dok je ostale obuke pohađalo 23 službenika.

4. OPŠTI POSLOVI

U 2015. godini u Agenciji za zaštitu životne sredine evidentirano je 2.038 predmeta u Upisniku prvostepenog upravnog postupka, dok je u djelovodniku evidentirano 3.119 akata. Putnih naloga je bilo 654, dok ukupan broj računa iznosi 424.

5. JAVNE NABAVKE

U 2015. godini otvorena su 3 postupka i 6 šoping metoda. Shodno dopunama i izmjenama Zakona o javnim nabavkama, napravljena je Knjiga evidencija javnih nabavki i elektronska verzija svih postupaka i sklopljenih ugovora. Shodno Internom Upustvu za sprovođenje javnih nabavki pokrenuto je i 8 neposrednih sporazuma.

6. OBRAČUN I PLAĆANJE EKO NAKNADA

U skladu sa Zakonom o životnoj sredini i Uredbi o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađenja životne sredine, Agencija za zaštitu životne sredine je u 2015. godini donijela 25 Rješenja kojima se utvrđuje obveznicima visina naknade zbog zagađenja životne sredine, u ukupnom iznosu od 382.231,05 €.

U skladu sa članom 2 Uredbe donijeto je 13 Rješenja, obveznicima koja koristi ložišna postrojenja snage veće od 1 MW i utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 164.710,53 €.

U skladu sa članom 4 Uredbe donijeta su 2 Rješenja, obveznicima koji uvoze supstance koje uništavaju ozonski omotač, i utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 9.135,12 €.

U skladu sa članom 5 Uredbe donijeto je 10 Rješenja, obveznicima koji stvaraju ili deponuju opasan otpad, i utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 208.385,40 €.

7. PRISTUP INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI

Shodno odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama i Zakona o potvrđivanju konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i prava na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine Agencija za zaštitu životne sredine je u 2015.godini primila 64 zahtjeva za slobodan pristup informacijama o životnoj sredini. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva u 2015.godini najveći broj podnijele su nevladine organizacije. Građani su podnijeli 4 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE HEMIKALIJE

1. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI

U toku 2015. godine Odjeljenje za upravljanje hemikalijama je:

- Izdalo ukupno 358 dozvola od kojih je:
 - 351 dozvola za uvoz,
 - 6 tranzitnih dozvola,
 - 1 dozvola za izvoz.
 - Takođe je odbijeno 10 zahtjeva.
 - Postupajući po predmetnim zahtjevima ovaj organ je našao da se u preparatima, za koje je podnijelo zahtjev 9 preduzeća, ne nalaze opasne hemikalije koje su na Listi klasifikovanih supstanci ("Sl.list CG", br. 58/12), takodje je za jedno preduzeće utvrđeno da se određene hemikalije koriste za laboratorijske analize, kao i da je to preduzeće krajnji korisnik hemikalija. Iz razloga što je odredbama člana 2 stav 3 tačka 1 Zakona o

hemikalijama ("Sl. list Crne Gore", br. 18/12 od 30.03.2012), propisano da se zakon ne primjenjuje na hemikalije koje se koriste za naučno istraživanje i razvoj u količini koja ne utiče na zdravlje ljudi i životnu sredinu, a ne prelazi 10 kg za svaku hemikaliju prilikom svakog uvoza i koje se ne stavljaju u promet, a koriste pod kontrolisanim uslovima gdje je smanjena izloženost.

- Dostavljeno je 15 obavještenja o izvozu po Roterdamskoj konvenciji (PIC procedura).
- Upućena su i 3 odgovora Ekološkoj inspekciji, na dostavljeni Dopis.
- Izdate su 43 dozvole za obavljanje djelatnosti prometa opasnih hemikalija.
- 16 preduzeća je proceduri za dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti prometa opasnih hemikalija.
- Na osnovu člana 31. stav 1 i 3 Zakona o hemikalijama ("Sl. list Crne Gore", br.18/12 od 30.03.2012), kao i člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. List RCG", br. 60/03 od 28.10.2003, od 10.12.2010, 32/11 od 01.07.2011) odbijeno je 5 zahtjeva za dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti prometa opasnih hemikalija.
- U registar za hemikalije upisano je 36 prijavljenih preduzeća.
- Službenici su u toku prethodne godine dali mišljenja na:
 - Nacrt Zakona o biocidnim proizvodima,
 - Prisustvovali radionicama iz oblasti: upravljanja hemikalijama, iz oblasti CBRN-a, PWC-a, Rezolucije 1540, kao i radionicama iz oblasti Zdravlje i životna sredina, takođe su držali predavanja na radionicama održanim u školama na temu edukacije učenika iz oblasti upravljanja hemikalijama.

DIREKTOR
Ervin Spahić

Dostavljeno:

- MORT,
- A/a,